

เทศน์เช้า วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ วันพระ เห็นไหม ทำไมถึงมีวันพระล่ะ? มีวันพระเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาถึงเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงเป็นพระ พระผู้ประเสริฐ เป็นพระผู้ประเสริฐ เห็นไหม เวลาตรัสรู้ มาตรัสรู้อะไร? ตรัสรู้ธรรม เวลาตรัสรู้ธรรม แล้วนี่ปรารถนามารือสัตว์ชั้นสัตว์ เวลาเทศน์ธรรมจักร อัญญาโกณฑัญญะรู้แล้วหนอ นี่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัยครบ

วันพระ วันเข้า วันพระถ้าเป็นชาวพุทธมันเห็นคุณค่าของใจใจ ถ้าวันพระ พระคือผู้ประเสริฐ ประเสริฐที่ไหน? คนเรากาลเวลามันเปลี่ยนแปลงคนได้นะ คนนี้มีความดีมาก มีจุดยืนมาก แต่ถึงเวลาเขาโดนวิกฤติเขาเปลี่ยนความคิดของเขาไปเลย เห็นไหม คนมาดี ๆ นี่แหละ มันเสียไปได้อย่างไร? คนตั้งใจดี ๆ มานี้มันเสียคน แล้วคนเวลามันทุกข์จนเงี้ยวใจ คนเวลาปรารถนาดีเลย แต่เวลาไปเจออะไรซ้อตหัวใจขึ้นมา มันตั้งใจทำของมันได้นะ

ถ้าคนดี ๆ มา แล้วมันถึงเวลาแล้วทำไมมันเปลี่ยนแปลงไป นี่เพราะอะไร? เพราะพระในใจมันไม่แน่นอนใจ พระในใจมันไม่มีจุดยืน ถ้ามีจุดยืนของมันนะ เหตุการณ์อย่างไรก็แล้วแต่ มันเห็นคุณค่า อย่างพวกเรานี้ถ้าเห็นคุณค่าของชีวิตนะ สิ่งที่เรามองไปสิ มองเด็ก ๆ มองการแสวงหาทางโลก

การแสวงหาทางโลกมันก็เป็นหน้าที่อันหนึ่ง เราปฏิเสธไม่ได้หรอก แต่แสวงหาจนไม่มีเวลา แสวงหาจนเราเป็นทาสของมันนะ เราไปแบกรับมัน มันทุกข์มากเลย แต่คนเราเกิดมานี้เรารู้ ทำแล้วได้เท่าไรก็เท่านั้น ได้ก็คือได้ ไม่ได้ก็คือไม่ได้ เราสบายใจนะ เราทำของเราจะได้ก็ได้เท่านี้แหละ เพราะเราสร้างมาเท่านี้ไง คุณสิเรามีเงินมีทองนะ เราไปในร้านอาหาร เราไปซื้ออาหาร ถ้าอาหารหมดเรายังซื้อไม่ได้เลย เงินก็มีอยู่นะแต่ของเขาหมด

นี่ก็เหมือนกัน ในชีวิตอำนาจวาสนาเราก็มีเท่านี้ ถ้าทำดีแล้วมันประสบความสำเร็จ นั่นก็คือความพอใจ ถ้ามันมีความไม่ประสบความสำเร็จ มีความขาดแคลนบ้าง อันนั้นก็ป็นธรรมดา

มันเป็นธรรมดาแต่เราก็ทำนะ ไม่ใช่ธรรมดาแล้วขาดแคลนแล้วเราจะไม่ทำ มันต้องทำไง เพราะไม่ทำมันยิ่งจะเลวร้ายกว่านี้ มันทุกข์ยากยิ่งกว่านี้ไง

ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน ถ้ามันขาดแคลนสิ่งใด? มันขาดแคลน การเสียดสละนี่ มันขาดแคลนไหม การเสียดสละเป็นการได้มา นี่ถ้าเราสละออกไป เราไม่ตามใจมันไป เราไม่ตามใจเรานะ เราตามใจเรา ตามใจเราก็คือตามใจกิเลส กิเลสมันไม่เคยพอหรอก มันต้องแสวงหาของมันตลอดไป เห็นไหม แต่ถ้าการเสียดสละ ถือศีลนี่คือความปกติของใจ เราปฏิบัติอะไร เราไม่เอา สิ่งที่มีเราก็ไม่เอา มันน้อยสันโดษ

ความมกน้อยนี้สันโดษ มันมีเท่าไรก็เท่านั้น ในความสันโดษเราได้มาแล้วเรายังมกน้อย คุณครูพระวิมลมหาตมา ครูบาอาจารย์ของเราจะได้สิ่งใดมาที่จะเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย ถ้ากิเลสมันชอบกินจับเขวี้ยงเข้าป่าเลยนะ กินอะไรหรือกินอะไรที่มันไม่ยอมได้ มันไม่ยอมเป็น นี่ถ้ามันอยากไป อยากแสวงหา เราดึงไว้ เราตั้งสติไว้ เราข่มมันไว้ การข่มไว้นั้นละ ฝึกอย่างนี้จิตมันจะเข้มแข็งขึ้นมา

แต่ถ้าเราไปตามใจมัน เห็นไหม ปล่อยไปตามความรู้สึก นั่นก็มีความจำเป็น นี่ก็มีความจำเป็น ความจำเป็นอันนั้นมันจะไม่มีวันจบหรอก แล้วเราก็จะวิ่งตามมัน ไปตลอด แต่ถ้าเราฝืนมัน เราขัดแย้งมัน เราฝืนมันไว้นะ สิ่งใดพอเป็นพอไป เอาเท่านี้พอ เอาเท่านี้พอ เห็นไหม ถ้าเอาเท่านี้พอขึ้นมา นี่มันขัดแย้งกับใจ ขัดแย้งกับกิเลส เพราะกิเลสมันอยู่ที่เรา

นี่เขาบอกความอยากๆ ความอยากมันอยู่ที่พลังงานนะ ความอยากมันอยู่ที่ตัวชีวิตนี้นะ ถ้าชีวิตนี้มันยังมีชีวิตอยู่ มันมีความอยากโดยธรรมชาติของมัน ถ้าความอยากอันนี้เราแปรมัน เราแปรในทางบวก ในทางทำคุณงามความดี แปลไปในทางที่ว่าเอาเท่านี้พอ เอาเท่านี้ เท่านั้น เราข่มมัน ความข่มมัน มันฝึกอย่างนี้มันจะมีจุดยืนของมัน พอมีจุดยืนของมัน เห็นไหม เราฝืนด้วยแล้วถ้าเกิดมีปัญญามันก็เป็นอย่างที่คุณคิดจริงๆ

ถ้าเราแสวงหา คุณครูอย่างของใช้ไม้สอยเราในบ้านมันจะทับตายนะ ชื่อทุกวัน แล้วมันได้ใช้จริงหรือเปล่า? มันไม่ได้ใช้จริงหรอก มันชื่อมาสะสมไว้ๆ นั่นก็จำเป็น นี่ก็จำเป็น แล้วมันจำเป็นจริงไหมล่ะ? มันจำเป็นเวลาชั่วคราว ของบางอย่างปีหนึ่งใช้หนเดียว ถ้าปีหนึ่งใช้หนเดียวเราเก็บไว้ตั้ง ๓๐๐ กว่าวัน แล้วใช้หนเดียวๆ อันนั้นเราก็แสวงหามา มันเป็นทางโลก มันมีความ

จำเป็นใช้ มันก็ต้องจำเป็นใช้ แต่ถ้าในหัวใจนะ สมาธิ ถ้ามันมีสติ มันมีความเป็นไปของมัน นี่มันประเสริฐที่นี้

นี่ว่าคนดี พระดี ถ้าพระดี ถ้าในหัวใจมันดีนะ คนดีก็ดีจริงๆ นะ ถ้ามันดีจริงๆ ขึ้นมา ความตกทุกข์ได้ยากขึ้นมาอย่างหนึ่ง แต่ถ้ามันคนดีจอมปลอม เห็นไหม หน้าฉากเป็นคนดี สร้างภาพว่าเป็นคนดี แต่ความจริงมันล้วงตบนะ มันเอาเปรียบเขาตลอดไป ความเป็นไปในใจ เราเก็บไว้ในใจว่าไม่มีใครรู้ นะ นี่กรรมเป็นการแสดงออก เครื่องแสดงออก เจตนาเป็นเครื่องแสดงออก ของกรรม การกระทำมันแสดงออกถึงความรู้สึก ถ้าทำสิ่งนั้นบ่อยครั้งเข้า ถ้ามีความผิดพลาดบ้าง มันเป็นเรื่องธรรมดา แต่ถ้ามันทำบ่อยครั้งเข้าเพราะจะเอาเปรียบเขาตลอดไป เขารู้ทั้งนั้นแหละ

สิ่งที่ความรู้ทัน เห็นไหม ปัญญาที่ศึกษาทันกันได้ ศึกษาทันกันได้นะ ดูการศึกษานี้ทันกันได้ แต่การประพฤติปฏิบัติมันจะทันกันไหม? ถ้าทันกันแล้วนี่ธรรมะไม่มีการขัดแย้งกัน ธรรมะจะเป็นเหมือนกัน มีครูบาอาจารย์บางสาย อย่างเช่นสายหลวงปู่ฝั้นท่านจะเสียสละ ได้อะไรมาจะเสียสละกันๆ ตลอดไป เสียสละจนเป็นเรื่องปกตินะ เป็นเรื่องปกติเราเจอจានกันไง ถ้าความเจอจานกัน สังคมที่ประพฤติปฏิบัติมันให้ออกาสต่อกันนะ แต่ถ้าเราแสวงหาของเรา เพื่อเราๆ ถ้าเป็นเพื่อเราเห็นไหม

นกที่มันบอกกุกๆ ของกู อะไรก็ของกูๆ แต่มันไม่มีหอรก มันไม่เป็นของมันซักอย่างหนึ่ง มันเป็นชั่วคราว ถ้ามันมาเห็นผลไม้ที่สุกมันจะได้กินของมัน แต่ถ้ามันไม่มีผลไม้สุกมันก็ไม่ได้กินหอรก จะเป็นของมันหรือไม่เป็นของมัน มันเป็นความเข้าใจ เป็นความยึดมั่นถือมั่น แต่มันไม่เป็นความจริง แม้แต่เงิน แม้แต่สมบัติที่เป็นของเรายังไม่ใช่ของเราเลย เพราะมันต้องพลัดพรากจากกันเป็นธรรมดา

สิ่งที่พลัดพรากจากกันเป็นธรรมดานะ ร่างกายนี้ ชีวิตนี้เป็นของเราชั่วคราว ชั่วคราว ตั้งแต่เกิดมา เห็นไหม ปฏิสนธิในครรภ์ของมารดานะ นี่ชีวิตมันเกิดแล้ว เกิดมาอยู่ในครรภ์ ๙ เดือน คลอดออกมาแล้วเป็นคนขึ้นมา นี่เวลามันตายไปมันต้องแยกจากกัน

“ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด”

เวลาตายไปจิตแยกออกจากกันเป็นธรรมดา ร่างกายทิ้งไว้กับ โลกนี้ เขาต้องจัดการไปตาม ประเพณีของเขา จิตใจมันมีเวรมีกรรมของมันไป มันไปตามเวรกรรมของมัน เห็นไหม เวรกรรม ของมันนะ แล้วเราชำระล้างตรงนี้ไง การประพาศปฏิบัติคือการล้างเวรล้างกรรม ถ้าการล้างเวร ล้างกรรมนะมันล้างที่ใจ ถ้าล้างถึงที่สุดของมัน ใจนี้สะอาดบริสุทธิ์ ถ้าใจนี้สะอาดบริสุทธิ์ การ กระทำมันถึงทำยาก ทำยากเพราะอะไร? ทำยากเพราะมันฝืนความรู้สึก

ความรู้สึกเป็นเรา สรรพสิ่งเป็นเรา ความปรารถนาเป็นเรา นี่แล้วความปรารถนาเป็นเรา เวลาประพาศปฏิบัติด้วยความปรารถนา เพราะความปรารถนาเป็นผลไป ความปรารถนามันเป็น ผล ความปรารถนาถ้าเราแปลเป็นความถูกต้องนะมันเป็นมรรค เป็นมรรคคือความปรารถนาใน การประพาศปฏิบัติ ความปรารถนาในการขัดแย้งกับใจ ในการขัดแย้ง ในการโต้แย้ง ในการ ต่อสู้ ถ้ามีการต่อสู้ เห็นไหม มรรคญาณมันเกิดอย่างนี้ละ ถ้าเราต่อสู้บ่อยครั้งเข้าจนมันเข้มแข็ง ขึ้นมา มันมีกำลัง พอมีกำลังขึ้นมา ความคิดเรามันจะมีอำนาจเหนือเราไม่ได้เลย สติปัญญาจะเหนือความคิดอันนี้

นี่ปัญญาในพุทธศาสนา ปัญญาคือความรอบรู้ในกองสังขาร สังขารร่างกายก็ได้ สังขาร คือความคิด ความปรุง ความแต่ง ในชั้น ๕ ก็ได้ นี่ปัญญารอบรู้ในความคิด ถ้าความคิดเกิด ขึ้นมา ปัญญามันรอบรู้ทันมันจะไปตื้นตันอะไรกับมัน เห็นไหม นี่สิ่งที่เกิดดับๆ ความปรารถนา นี้เกิดดับตลอดไป สิ่งที่แสวงหาก็ก็นี่แสวงหาตลอดไป เราเสพมันไปเท่านั้นแหละ นี่ชั่วคราว การ ดำรงชีวิตมันก็ไปใช้เพื่อการดำรงชีวิต

แต่ถ้าเราทำของเราละ การดำรงชีวิต ถ้าชีวิตมันเป็นอิสรภาพของมัน คูสึทำไมเราอด นอนผ่อนอาหารกันได้ ความอดนอนผ่อนอาหารนี้เห็นไหม นี่ร่างกาย สังขารที่เป็นร่างกาย สังขารที่เป็นความคิดมันไม่ทับใจ ธาตุ ๔ ชั้น ๕ ไม่มีกำลัง ธาตุ ๔ ชั้น ๕ มันไม่เข้มแข็ง ธาตุ ๔ ชั้น ๕ มันไม่มีกำลัง เพราะว่าเราไปปรนเปรอมันจนมันมีกำลังแก่กล้ามันก็เหยียบย่ำเรา แต่ เวลาเราผ่อนมันๆ เห็นไหม แล้วปัญญามันไล่ต้อนเข้าไป มันเห็นหมดแหละ

ธาตุ ๔ และชั้น ๕ เราต้องอาศัยนะ ร่างกายนี้ไม่ใช่เรา แต่มันดำรงชีวิตไป จิตนี้อยู่ใน คูหาของใจ นี่คูหาของใจ แล้วใจนี้มันมีร่างกายเป็นที่อาศัย นี่สิ่งนี้เราต้องรักษา สิ่งนี้เราต้องดูแล แต่มันไม่ใช่ของเรา คำว่าไม่ใช่ของเรา คือธรรมชาติมันต้องพลัดพราก มันต้องตายไป แต่ถ้าเรามี ปัญญาของเรา เราใคร่ครวญของเรา

นี่คือคณาจารย์ทางวิทยาศาสตร์ เห็นไหม นี่ตั้งแต่เกิดมา ตั้งแต่ชราภาพไป มันชราคร่ำคร่าไปเป็นธรรมดา ไม่มีอะไรยับยั้งได้เลย แต่มันเป็นธรรมชาติ มันเป็นธรรมดา แต่ถ้ามันมีปัญหาเข้าไป เห็น มันเห็นเป็นปัจจุบัน มันตื่นตื้นกว่านี่นะ ขณะที่เห็นปัจจุบันมันแปรสภาพในเดี๋ยวนั้นๆ แล้วมันไม่มีสิ่งใดจะยึดได้เลย จิตนี้มันคลายออกมา มันเป็นอิสระภาพของมัน เห็นไหม กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ ต่างอันต่างจริง อยู่ด้วยกันนี่ต่างอันต่างจริง

แต่ปัจจุบันนี้อยู่ด้วยกันมันมีสังโยชน์ร้อยรัดไว้ มันเป็นความยึดมั่นถือมั่น มันเป็นการวิตกกังวล มันเป็นศรีเสียดอกไว้ มันไม่ต่างอันต่างจริงหรือ มันเป็นภาระ มันเป็นการแบกรับต่างๆ ที่มันต้องพลัดพรากเป็นธรรมดา รู้ๆ อยู่ ศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นธรรมดานี้แหละ แต่ใจมันไม่ธรรมดา เพราะอะไร? เพราะมันไม่ยังไม่ได้ถอนสรในหัวใจ แต่ในปัญญาใคร่ครวญขึ้นมา พอมันถอนสรในหัวใจขึ้นมาแล้วมันเป็นธรรมดาจริงๆ พอเป็นธรรมดาจริงๆ มันไม่มีอะไรยึดมั่นถือมั่นนะ มันปล่อยวางจริง

นี่ถ้ามันเห็นสภาวะแบบนั้น สมบัติข้างนอกมันจะมีประโยชน์ไหม? การเอาชนะคะคานกันมันจะมีประโยชน์ไหม? เอาชนะคะคานกันมันเป็นสร้างเวรสร้างกรรมทั้งนั้นนะ มันก่อเวรก่อกรรมทั้งนั้นแหละ นี่สิ่งต่างๆ เห็นไหม คู่มืออาหารที่ใส่เข้าไปในท้อง ถ้าเป็นสารพิษมันกินเข้าไปแล้วเราก็เจ็บไข้ได้ป่วยต่างๆ ที่เรากินเองนี่แหละ แต่กินเข้าไปตกในกระเพาะอาหารนี้ทำให้เราเจ็บไข้ได้ป่วย แต่ถ้าอาหารที่มันเป็นคุณประโยชน์มันจะหล่อเลี้ยงร่างกายให้แข็งแรงขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อเราเห็นจริง เราถอนออกมาแล้วร่างกายก็เป็นของเรา สรรพสิ่งก็เป็นของเรา แต่มันต่างอันต่างจริง จริงจริงๆ จริงตามธรรมของเรา แต่ขณะปัจจุบันนี้มันจริงตามธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเลยไม่เป็นความจริงของเรา มันเป็นความจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเราศึกษามา มันเป็นสัญญา สัญญาก็เป็นวิธีการ เป็นเครื่องดำเนิน เป็นวิชาการที่เราจะเอามาศึกษา วิเคราะห์วิจัยให้เป็นความจริงของเรา

ถ้าเป็นความจริงของเรา นี่มันประเสริฐที่นี้ไง พระประเสริฐที่นี้ นี่ครูบาอาจารย์ท่านพูดบ่อย คนเลวนะมันก็เป็นธรรมชาติของคนเลว ต่างๆ สังคมเขาก็รู้ว่าคนเลว แต่ถ้าพระเลวนะมันสะเทือนหมดเลย เพราะพระนี่เป็นผู้ที่เสียสละ โลกมา แล้วทำตัวเลว เห็นไหม นี่มันสะเทือนหัวใจของพระองค์ด้วย สะเทือนหัวใจของสังคมด้วย สะเทือนทุกอย่างเลย แต่ถ้าเราสร้างพระ

ความจริงขึ้นมาในหัวใจของเรา มันเป็นความจริงของเรา มันมีความสุขของเรา มันมีความอบอุ่น
ของเรา มันจะประเสริฐของเรา เห็นไหม

พระดีพระเลวอยู่ที่ใจนะ ใจถ้ามันดีซะอย่างเดียว อย่างอื่นข้างนอกมันเป็นเครื่องอาศัย
เป็นของชั่วคราว รอเวลาที่เราจะพลัดพรากจากกันตามความเป็นจริง ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็น
ที่สุด แต่ถ้าเราจะไม่ทำถึงที่สุดเราจะต้องไปเกิดอีก จะต้องไปทุกข์ไปยากกับชีวิตอีก เห็นไหม
แต่ถ้าชีวิตนี้มันมีการพลัดพรากเป็นที่สุด แต่เราได้ถอนศรัทธากิเลสในหัวใจออกเสียแล้ว นี่ชีวิตนี้
จบสิ้นกันไป แล้วมันจะก็เป็นความสุขจริงๆ เป็นพระผู้ประเสริฐ พระจริงๆ ในหัวใจของเรา
เอวัง